

علوم و فنون ادبی

۱- کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های ادبی شعر دوره انقلاب نیست؟

- (۱) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر این دوره آشکار است.
 (۲) گرایش به خیال‌بندی، شعر برخی شاعران این دوره را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.
 (۳) در شعر سنتی این دوره تقلید از سبک عراقی و خراسانی و تمایل به آن‌ها زیاد است.
 (۴) در این دوره قالب‌های سنتی مورد توجه قرار گرفته و شیوه‌نمایی به ویژه در میان جوانان و انقلابیون از رونق افتاده است.

۲- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های نثر معاصر نیست؟

- (الف) کم شدن واژه‌های عربی نسبت به گذشته
 (ب) حذف افعال و به هم ریختن ساختار نحوی جملات و کوتاهی جملات
 (پ) رواج نثر فنی و مصنوع در این دوره
 (ت) تأثیر گذاشتن گفتار و محاوره اقشار اجتماعی بر روی نثر
 (ث) عینی، کوتاه و بیرونی بودن توصیفات پدیده‌ها و شخصیت‌ها
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳- در کدام بیت نمادگرایی و تمثیل دیده نمی‌شود؟

- (۱) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت
 (۲) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ
 (۳) سورا پا اگر زرد و پژمرده‌ایم
 (۴) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت
 شب مانده بود و جرات فردا شدن نداشت
 امروز خورشید در دشت آینه دار من و توست
 ولعی دل به پاییز نسپرده‌ایم
 اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران

۴- از میان مجموعه آثار زیر صاحب چند اثر نادرست آمده است؟

- «دل‌ویز تر از سبز (علی مؤذنی) - ضیافت (سیدمهدی شجاعی) - مهاجر کوچک (محمدرضا سرشار) - آینه‌های دردار (هوشنگ گلشیری) -
 زمین سوخته (اسماعیل فصیح) - تنفس صبح (سیدعلی موسوی گرمارودی) - آتش خاموش (سیمین دانشور) - سه تار (جلال آل احمد)»
- (۱) دو (۲) چهار (۳) سه (۴) پنج

۵- توضیحات مقابل کدام اثر نادرست است؟

- (۱) جای پای خون: متعلق به سیدمهدی شجاعی و مربوط به حوزه ادبیات داستانی و در زمینه ادبیات مذهبی است.
 (۲) خسی در میقات: سفرنامه حج متعلق به سیدعلی موسوی گرمارودی است.
 (۳) سووشون: متعلق به سیمین دانشور در مورد اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است.
 (۴) مدیر مدرسه: نمونه نثر تلگرافی، پرشتاب و بریده بریده جلال آل احمد است.

۶- در دوران معاصر، پس از نویسندگان نسل اول، چه کسانی وارد ادبیات داستانی شدند و سبک آنان چه بود؟

- (۱) صادق هدایت، بزرگ علوی، جلال آل احمد (سبک نوین)
 (۲) صادق چوبک، سیمین دانشور، بزرگ علوی (سبک نوین)
 (۳) غلامحسین ساعدی، صادق هدایت، صادق چوبک (سبک نوین)
 (۴) جلال آل احمد، غلامحسین ساعدی، جمال میرصادقی (سبک تلفیقی)

۷- در همه گزینه‌ها، به محورهای نویسندگی محمدرضا سرشار، اشاره شده است، به جز:

- (۱) فعالیت در مباحث پژوهشی ادبیات کودک و نوجوان
(۲) قصه‌نویسی و قصه‌گویی، تدریس و فعالیت در نشریات تخصصی
(۳) نوشتن فیلم‌نامه «جای پای خون» براساس تجربه‌های داستانی
(۴) فعالیت‌های مطبوعاتی در مجله‌های رشد دانش‌آموز، قلمرو، سوره، پویا

۸- ابیات زیر در چه قالبی سروده شده است؟ و اهمیت آن در چیست؟

- «پروانه و شمع و گل شبی آشفند
وز جور و جفای دهر با هم گفتند»
در طرف چمن بسیار سخن»
(۱) مستزاد - مهیا کردن زمینه‌های سرایش شعر نو
(۲) غزل - مثنوی - پراهمیت کردن معنا نسبت به لفظ در شعر انقلاب
(۳) بحر طویل - باز بودن دست شاعر در ادامه دادن به موضوع شعر
(۴) چهار پاره - بیان مضامین اجتماعی دوره مشروطه

۹- وزن همه ابیات ناهمسان است به جز

- (۱) خیال روی تو را می‌برم به خانه خویش
(۲) ای دیده عاشقان به رویست
(۳) گرفت ساقی گلرخ به کف چو پیاله
(۴) سر از درچه گوهر برآوری فردا
چو بلبل‌ی که برد گل به آشیانه خویش
چون روی مجاوران به محراب
پیاله از رخ ساقی گرفت پرتو لاله
اگر چو رشته بسازی به پیچ و تاب این‌جا

۱۰- پایه‌های آوایی کدام یک از ابیات زیر را می‌توان هم به صورت همسان و هم به صورت ناهمسان جدا کرد؟

- (۱) ندارد مزرع ما حاصلی غیر از تهی‌دستی
(۲) همیشه بار جفا بردن و نیاسودن
(۳) ای ساقی از آن پیش که مستم کنی از می
(۴) ما را تو به خاطری همه روز
توان در چشم موری کرد خرمن حاصل ما را
همیشه رنج طلب کردن و نرنجیدن
من خود ز نظر در قد و بالای تو مستم
یک روز تو نیز یاد ما کن
۱۱- در کدام بیت همه اختیارات «ابدال، آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن، تغییر کمیت مصوت و حذف همزه» دیده می‌شود؟

- (۱) گر تو آهنگ سوی بتکده روم کنی
(۲) ببايد هوس کردن از سر به در
(۳) ما نصیحت به جای خود کردیم
(۴) گر گویمت که سروی سرو این چنین نباشد
نا گه از بتکده روم برآید تکبیر
که دور هوس بازی آمد به سر
روزگاری در این به سر بردیم
ور گویمت که ماهی مه بر زمین نباشد

۱۲- در کدام یک از ابیات زیر اختیار وزنی دیده نمی‌شود؟

- (۱) منم آن صبح نخستین که چو بگشایم لب
(۲) من از این هر دو کمان خانه ابروی تو چشم
(۳) ساکن کوی تو کز دور رخت بیند و بس
(۴) گر عزم جفا داری سر در رخت اندازم
خوش فرو خندم و خندان شدنم نگذارند
برنگیرم و گرم چشم بدوزند به تیر
باغبانی است که بر برگ گلی قادر نیست
ور راه وفا گیری جان در قدمت ریزم

۱۳- هر دو اختیار شاعری وزنی و زبانی در کدام یک از ابیات زیر دیده می‌شود؟

- (۱) بیبا تا قدر یکدیگر بدانیم
(۲) دلم امید فراوان به وصل روی تو داشت
(۳) شرح این آتش جان سوز نگفتن تا کی
(۴) ای عاقل اگر پای به سنگیت برآید

۱۴- در کدام بیت وزن ناهمسان دیده می‌شود؟

- (۱) شد عمر گرمی همه در مدرسه‌ها صرف
(۲) گل به سلام چمن آمد بهار
(۳) تبی گر عارض جسم شود آن را دوا سازم
(۴) او را خود التفات نبودی به صید من

۱۵- همه ابیات زیر در «بحر هزج مثنی سالم» سروده شده است، به جز

- (۱) ببرید و ز هم بگسست و گردان گشت برگردون
(۲) تو گفתי آسمان دریاست از سبزی و بر رویش
(۳) حیران اطوار خودم، درمانده‌ی کار خودم
(۴) مگر دانم در این عالم ز بیش آزی و کم عقلی

۱۶- در کدام ابیات «اسلوب معادله» دیده نمی‌شود؟

- (الف) شکر شکر ز طوطی روان باز مدار
(ب) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی
(پ) ملامت از دل سعیدی فرو نشوید عشق
(ت) عشق کو تا گرم سازد این دل رنجور را
(ث) ز حرف سرد ناصح گرمی عاشق نگرده کم
- (۱) ب و ت (۲) ث و ب (۳) الف و پ (۴) الف و ت

۱۷- در کدام بیت هر دو آرایه «اسلوب معادله» و «حسن تعلیل» دیده می‌شود؟

- (۱) حلقه چاکری توسست که دارد مه نو
(۲) خامشی مهر لب هرزه درایان گردد
(۳) در حقیقت تنگ‌دستی مایه دیوانگی است
(۴) عشق پلنگ خو شناسد جوان ز پیر
- کمر بندگی توسست که دارد جوزا
بحر از عهده سیلاب برون می‌آید
در چمن بید از غم بی‌حاصلی مجنون شود
گل را به بزم شعله ز خار امتیاز نیست

۱۸- در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی دیده می‌شود؟

«میان ابرو و چشم تو فرق نتوان داد

بلا و فتنه ندارند امتیاز از هم»

(۱) اغراق - اسلوب معادله - لف و نشر نامرتب - ایهام

(۲) ایهام - حسن تعلیل - لف و نشر مشوش - اغراق

(۳) مراعات نظیر - لف و نشر مرتب - ایهام تناسب - اسلوب معادله

(۴) ایهام تناسب - لف و نشر مرتب - حس آمیزی - مراعات نظیر

۱۹- همه آرایه‌های «متناقض‌نما - تلمیح - اسلوب معادله - حس آمیزی - تضمین» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

(الف) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهم

کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

(ب) عیش من بی لب شیرین تو تلخ است و لیک

تو ملولی و مرا هست ز غیر تو ملال

(پ) چون خرابی هاست چون چشم بتان تعمیر من

مرحمت فرما ز ویرانی عمارت کن مرا

(ت) بود تا در بزم یک هشیار، ساقی می نخورد

باغبان آبی ننوشد تا گلستان تشنه است

(ث) فریب خال گندم گون او خوردم ندانستم

که خواهد ساختن این نقطه بی پرگار عاشق را

(۱) ث - الف - ب - پ - ت (۲) پ - ت - ث - ب - الف

(۳) پ - ث - ت - ب - الف (۴) ب - پ - ت - الف - ث

۲۰- آرایه‌های مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو

یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو (تلمیح / مراعات نظیر)

(۲) جمله اجزا در تحرک در سکون

ناطقان کانا الیه راجعون (تضمین / تضاد)

(۳) بی‌قیمتی ما ز گرانبایگی ماست

کاین چرخ فرومایه ندارد ثمن ما (متناقض‌نما / حس آمیزی)

(۴) گل است باده گل رنگ باده خواران را

مدام فصل بهار است میگساران را (ایهام / مراعات نظیر)

۲۱- نوع آرایه لف و نشر در همه ابیات یکسان است به جز

(۱) دل و کشتورت جمع و معمور باد

ز ملکوت پراکنندگی دور بباد

(۲) فرو رفت و بر رفت روز نبرد

به ماهی نم خون و بر ماه گرد

(۳) گشت فراق و وصل تو مرگ و بقای عاشقان

کشتی و زنده ساختی ای تو خدای عاشقان

(۴) مرا نه دولت وصل و نه احتمال فراق

نه پای رفتن از این ناحیت نه جای مقام

۲۲- در کدام بیت هر دو آرایه «ایهام» و «اسلوب معادله» دیده می‌شود؟

(۱) چنان با باده عشق تو سرگرمم در این گلشن

که خار راه او در زیر پا ریحانه می‌آید

(۲) با مه اندر حسن پهلوی می‌زند

جور با گردون برابر می‌کند

(۳) سرو بدید آن قند و حیران بماند

ماه بدید آن رخ و نقصان گرفت

(۴) دامن شادی چو غم آسان نمی‌آید به دست

پسته را خون می‌شود دل تا لبی خندان کند

۲۳- کدام بیت، فاقد «یهام» است؟

- ۱) چه سود نرگس سرمست را نصیحت بلبل
- ۲) در تایم از دو سنبل هندوت کز چه روی
- ۳) دلی کز خرمن شادی نشد یک دانه‌اش حاصل
- ۴) در پرده از ناراستی راه مخالف می‌زنی

۲۴- بیت زیر با همه ابیات تقابل مفهومی دارد؛ به جز:

«مرنجان دلم را که این مرغ وحشی

- ۱) ما ز سر، سودای تو بگذاشتیم
- ۲) مرغ مألوف که با خانه خدا انس گرفت
- ۳) آنکه مرغ دلش از حسرت گل پر می‌زد
- ۴) بر دل آویختگان عرصه عالم تنگ است

۲۵- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱) هیچ چیزی نیست ز آهن سخت‌تر
- ۲) کامجویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست
- ۳) دام عقل است آن که چشمش می‌برد بهر شکار
- ۴) پسته‌ها را لعل می‌گونت گریبان چاک کرد

که هیچ فایده نبود اگر هزار گوید
سر بر کنار نسترن و ارغوان نهاد
چنین در دام غم تا کی به بوی دانه بنشیند
بنواز باری نوبتی چون می‌زنی عشاق را

ز بامی که برخاست مشکل نشیند»

دل ز تو یکه‌ارگی برداشتیم
گر به سنگش بزنی جای دگر می‌نرود
همچون بلبل ز چمن رفت و دگر باز آمد
کان که جایی به گل افتاد دگر جا نرود

هم بنا بر آب دارد درنگر (فناپذیری)
بر زمستان صبر باید، طالبِ نوروز را (تحمل سختی)
چشم دام عشق از سیمرغ و از عنقا پر است (مذمت دنیاطلبی)
تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادام‌ها (برتری جمال معشوق)

روسی